

Категорія справи № 195/1987/23: Цивільні справи (з 01.01.2019); Справи позовного провадження; Справи у справах, що виникають із правочинів, зокрема договорів (крім категорій 301000000-303000000), з них; страхування, з них; позики, кредиту, банківського вкладу, з них; споживчого кредиту.

Надіслано судом: 01.08.2024. Зареєстровано: 02.08.2024. Забезпечено надання загального доступу: 05.08.2024.

Дата набрання законної сили: 01.08.2024

Номер судового провадження: 22-ц/803/5828/24

ДНІПРОВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД

Провадження № 22-ц/803/5828/24 Справа № 195/1987/23 Суддя у 1-й інстанції - Скрипченко Д. М. Суддя у 2-й інстанції - Петешенкова М. Ю.

Категорія 27

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

01 серпня 2024 року м. Дніпро

Колегія суддів судової палати у цивільних справах Дніпровського апеляційного суду у складі:

головуючого судді Петешенкової М.Ю.,

суддів Городничої В.С., Красвітної Т.П.,

розглянувши в порядку спрощеного позовного провадження цивільну справу

за апеляційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю Фінансова компанія ЕЛІТ ФІНАНС

на рішення Томаківського районного суду Дніпропетровської області від 25 березня 2024 року

у справі за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю Фінансова компанія ЕЛІТ ФІНАНС до ОСОБА_1, в інтересах якого діє представник, адвокат Мунтян Ігор Іванович, про стягнення заборгованості за кредитним договором, -

В С Т А Н О В И Л А:

У грудні 2023 року ТОВ "ФК "ЕЛІТ ФІНАНС" звернулося до суду з вищевказаним позовом посилаючись на те, що 12 грудня 2019 року між АТ Альфа-Банк та ОСОБА_1 укладено кредитний договір № 491016195, за умовами якого банк надав позичальнику кредит у сумі 24974,72 грн.

20 грудня 2021 року між АТ Альфа-Банк та ТОВ ФК ЕЛІТ ФІНАНС укладено договір факторингу № 4, за умовами якого до ТОВ ФК ЕЛІТ ФІНАНС перейшло право грошової вимоги до відповідача за вказаним кредитним договором.

Таким чином, ТОВ «ФК «ЕЛІТ ФІНАНС» набуло статусу кредитора за кредитним договором № 491016195 від 12 грудня 2019 року.

Згідно з умовами кредитного договору позичальник зобов'язується повернути кредит, сплатити проценти за користування кредитом та виконати інші зобов'язання в повному обсязі у строки і на умовах, передбачених договором.

Незважаючи на це, відповідач не виконав свого обов'язку та припинив повертати наданий йому кредит в строки, передбачені кредитним договором, позивач просив стягнути з відповідача заборгованість у розмірі 39739,93 грн., яка складається із: заборгованості за тілом кредиту - 24 400,27 грн., заборгованості по процентам за користування кредитом 15339,66 грн. та вирішити питання розподілу судових витрат.

Рішенням Томаківського районного суду Дніпропетровської області від 25 березня 2024 року у задоволенні позову ТОВ "ФК "ЕЛІТ ФІНАНС" відмовлено.

Рішення суду мотивовано тим, що позивачем не доведено належними та допустимими доказами право вимоги до відповідача за кредитним договором № 491016195 від 12 грудня 2019 року, який було укладено між АТ Альфа-Банк та ОСОБА_1, а тому відсутні підстави для задоволення позову.

Не погодившись з рішенням суду, ТОВ "ФК "ЕЛІТ ФІНАНС" звернулося з апеляційною скаргою, в якій посилаючись на порушення судом норм процесуального права та неправильне застосування норм матеріального права, просили рішення суду скасувати та ухвалити нове, яким позов задовольнити.

Апеляційна скарга мотивована тим, що суд першої інстанції неповно з'ясував обставини, що мають значення для справи, у зв'язку з чим дійшов помилкового висновку про відмову у задоволенні позову. Вказує, що ТОВ "ФК "ЕЛІТ ФІНАНС" має право грошової вимоги до відповідача, на що суд першої інстанції не звернув уваги.

У відзиві на апеляційну скаргу ОСОБА_1 просив у задоволенні апеляційної скарги відмовити.

Перевіривши законність та обґрунтованість рішення суду в межах доводів апеляційної скарги та заявлених вимог, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга підлягає задоволенню, з наступних підстав.

Відповідно до ч. 13 ст. 7 ЦПК України, розгляд справи здійснюється в порядку письмового провадження за наявними у справі матеріалами.

Згідно із ч. 1 ст. 368 ЦПК України, справа розглядається судом апеляційної інстанції за правилами, встановленими для розгляду справи в порядку спрощеного позовного провадження, з особливостями, встановленими цією главою.

Судом встановлено, що 12 грудня 2019 року між АТ Альфа-Банк та ОСОБА_1 укладено кредитний договір № 491016195, за умовами якого останній отримав кредит у розмірі 24974,72 грн. строком кредиту 60 місяців на споживчі цілі з відсотковою ставкою 39,90% річних.

20 грудня 2021 року між АТ Альфа-Банк та ТОВ ФК ЕЛІТ ФІНАНС укладено договір факторингу № 4, відповідно до умов якого до ТОВ ФК ЕЛІТ ФІНАНС перейшло право грошової вимоги до відповідача за вказаним кредитним договором.

Таким чином, ТОВ «ФК «ЕЛІТ ФІНАНС» вважає, що набуло статусу кредитора за кредитним договором № 491016195 від 12 грудня 2019 року.

Згідно з наданим розрахунком заборгованості станом на 20 грудня 2021 року розмір заборгованості відповідача складає 39739,93 грн., з яких: заборгованість за тілом кредиту - 24400,27 грн., заборгованість по процентам за користування кредитом - 15339,66 грн.

Згідно ч. 1 ст. 512 ЦК України кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою внаслідок передання ним своїх прав іншій особі за правочином (відступлення права вимоги).

Відповідно до ст. 514 ЦК України, до нового кредитора переходять права первісного кредитора у зобов'язанні в обсязі і на умовах, що існували на момент переходу цих прав, якщо інше не встановлено договором або законом.

Відмовляючи у задоволенні позову, суд першої інстанції виходив із того, що, позивачем не надало суду належних та допустимих доказів на підтвердження факту набуття права вимоги до відповідача на умовах, визначених договором факторингу, а саме: доказів оплати рахунку АТ «Альфа-Банк» ціни прав вимоги за договором факторингу, з дати здійснення якої, у розумінні положень договору, вважається відступлення фактору, так і акту приймання-передачі реєстру боржників за встановленою формою в додатку №2 до договору факторингу, підписання якого, у розмінні положень вказаного договору, здійснюється в дату оплати фактором ціни прав вимоги, що підтверджувало набуття права вимоги від первісного кредитора та права вимоги до відповідача за цим позовом.

Проте, з таким висновком суду першої інстанції колегія суддів не погоджується, з огляду на наступне.

Так, колегією суддів встановлено, що звертаючись з позовом до суду, позивач зазначив, що між АТ Альфа-Банк та ТОВ ФК ЕЛІТ ФІНАНС укладено договір факторингу № 4 від 20 грудня 2021 року, а тому до останнього перейшло право грошової вимоги до відповідача за кредитним договором №491016195 від 12 грудня 2019 року, надавши на підтвердження цього оферту на укладання угоди про надання кредиту №491016195 від 12 грудня 2019 року, акцепт пропозиції на укладання угоди про надання кредиту №491016195, паспорт споживчого кредиту та Графік платежів та розрахунок сукупної вартості споживчого кредиту та реальної процентної ставки, що мають підпис позичальника ОСОБА_1 (а.с.5,6).

Колегія суддів звертає увагу на те, що при укладенні договору факторингу № 4 від 20 грудня 2021 року між АТ Альфа-Банк та ТОВ ФК ЕЛІТ ФІНАНС також складено Акт приймання-передачі реєстру боржників від 20 грудня 2021 року до договору факторингу №4 від 20 грудня 2021 року та на рахунок АТ Альфа-Банк сплачено позивачем суму 12 878 944 грн за право вимоги згідно вказаного договору факторингу (а.с.56, 57, 70,71), що надано скаргником як до апеляційної скарги, так і до відповіді на відзив на позов, що судом першої інстанції не досліджувалось та чому не було надано належної правової оцінки.

За таких обставин колегія суддів, приймаючи доводи скаргника, вважає, що умови договору та проведення розрахунків між АТ Альфа-Банк та ТОВ ФК ЕЛІТ ФІНАНС з чітким визначенням обсягів набутих позивачем прав до чітко визначених боржників у додатку №1 -1 до договору факторингу №4 від 20 грудня 2021 року, яким, зокрема, є відповідач, які є вичерпними, що свідчить про набуття позивачем права вимоги за цим позовом, в силу ст. 512,514 ЦК України, а висновки суду про відмову у задоволенні позову з цих підстав, є передчасними.

Таким чином, вказане повністю встановлює виконання умов договору факторингу, за яким, відбулося відступлення права грошової вимоги за кредитним договором від первісного кредитора АТ Альфа-Банк до позивача щодо заборгованості відповідача ОСОБА_1 перед АТ Альфа-Банк.

Доводи апеляційної скарги про те, що товариство набуло право грошової вимоги до відповідача за кредитним договором № 491016195 від 12 грудня 2019 року, колегія суддів приймає повністю, що є підставою для стягнення заборгованості з відповідача.

Відповідно до частини першої статті 509ЦК України зобов'язання - це правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від

боржника виконання його обов'язку.

Як свідчить тлумачення статті 526ЦК України цивільне законодавство містить загальні умови виконання зобов'язання, що полягають у його виконанні належним чином відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог - відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться. Це правило є універсальним і підлягає застосуванню як до виконання договірних, так і недоговірних зобов'язань. Недотримання умов виконання призводить до порушення зобов'язання.

Відповідно до статті 610ЦК України порушенням зобов'язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання (неналежне виконання).

Згідно із статтею 611ЦК України у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема, сплата неустойки.

Частиною першою статті 612ЦК України зазначено, що боржник вважається таким, що прострочив, якщо він не приступив до виконання зобов'язання або не виконав його у строк, встановлений договором або законом.

За ч.1ст.625ЦК України визначено, що боржник не звільняється від відповідальності за неможливість виконання ним грошового зобов'язання.

Відповідно до частини першої статті 1054ЦК України за кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитодавець) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти.

Згідно із статтею 1049ЦК України позичальник зобов'язаний повернути позикодавцеві позику (грошові кошти у такій самій сумі або речі, визначені родовими ознаками, у такій самій кількості, такого самого роду та такої самої якості, що були передані йому позикодавцем) у строк та в порядку, що встановлені договором.

Так, розв'язуючи вимоги позивача на предмет стягнення з відповідача на користь позивача заборгованості за кредитним договором про надання кредиту №491016195 від 12 грудня 2019 року, колегія суддів відзначає, що, заперечуючи проти задоволення позову, відповідач не спростував розрахунок заборгованості, який складений на підставі виписки по особовим рахункам за період з 12 грудня 2019 року по 20 грудня 2021 року.

За цією випискою встановлюється користування відповідачем наданими первісним кредитором кредитними коштами як в бік зняття коштів, так і в бік погашення заборгованості, хоча і не в повному розмірі та несвоєчасно (а.с.13-23).

Враховуючи, що закінчення терміну кредитування встановлена дата 13 грудня 2024 року, у відповідності до оферти на укладання угоди про надання кредиту №491016195 від 12 грудня 2019 року (а.с.5), тому колегія суддів доходить висновку, що розрахунок заборгованості позивачем здійснений в межах дії умов договору.

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 04 грудня 2019 року у справі №917/1739/17 (провадження № 12-161гс19) зазначено, що: «визначаючи розмір заборгованості відповідача, суд зобов'язаний належним чином дослідити подані стороною докази (у цьому випадку - зроблений позивачем розрахунок заборгованості), перевірити їх, оцінити в сукупності та взаємозв'язку з іншими наявними у справі доказами, а в разі незгоди з ними повністю бочастково - зазначити правові аргументи на їх спростування та навести рішення свій розрахунок - це процесуальний обов'язок суду».

Відповідач, зазначаючи про невідповідність умов кредитного договору положенням ст. 11, 18 ЗУ Про захист прав споживачів та ст. 55 ЗУ Про банки і банківську діяльність, не надав доказів щодо визнання цих умов нечинними як і не заявляв зустрічного позову на предмет визнання умов, які він вважає невідповідними вказаним Законом, не дійсними, тому колегія суддів повністю приймає розрахунок позивача щодо наявної у відповідача заборгованості, яка виникла станом на 13 грудня 2021 року у загальному розмірі 39739,93 грн., яка складається із: заборгованості за тілом кредиту - 24 400,27 грн., заборгованості по процентам за користування кредитом 15339,66 грн., яку і слід стягнути з відповідача на користь позивача, що відповідачем не спростовано належними та допустимими доказами.

Отже, суд першої інстанції не повно дослідив і оцінив обставини справи та не вірно визначив характер спірних правовідносин і не застосував норми матеріального права, які ці правовідносини регулюють, дійшовши передчасного висновку про відмову у задоволенні позову, що свідчить про порушення норм як матеріального, так і процесуального права, наслідком чого є застосування ст. 376 ЦПК України і скасування судового рішення з ухваленням нового рішення про задоволення позову.

Відповідно до ст. 89 ЦПК України виключне право оцінки доказів належить суду, який має оцінювати докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному повному та об'єктивному розгляді в судовому засіданні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом.

Наведені обставини дають суду підставу, у розумінні ст. 141 ЦПК України, стягнути з відповідача на користь позивача витрати зі сплати судового збору за подання позову у розмірі 2684 грн. та судового збору за подання апеляційної скарги у розмірі 4026 грн.

Витрати, пов'язані з наданням правової допомоги за договором №02-10/23, укладеного 04 грудня 2023 року між позивачем та ТОВ Перший Інвестиційний клуб, внаслідок виконання якого складений Акт №1 приймання-передачі виконаних робіт від 04 грудня 2023 року зі змістом замовлення, визначенням вартості та періоду надання послуг, колегія суддів не може прийняти до уваги, оскільки, в силу ст. 133, 137 ЦПК України, до витрат, пов'язаних з розглядом справи, належать витрати на професійну правничу допомогу адвокатом, а доказів того,

що позивачу професійна правнича допомога була надана адвокатом, який би входив у склад ТОВ Перший Інвестиційний клуб, що за своїм КВЕД має право займатись правовою діяльністю, матеріали, справи не містять, що узгоджується також і з висновками Великої Палати Верховного Суду, викладеними у постанові від 13 липня 2022 року у справі № 496/3134/19 (провадження № 14-44цс21) та постановах Верховного Суду від 18 липня 2022 року у справі № 234/11448/21 (провадження № 61-900св22) і від 21 грудня 2022 року у справі № 202/2864/21 (провадження № 61-250св22).

Керуючись ст.ст. 367, 368, 374, 376, 382, 384 ЦПК України, колегія суддів, -

ПОСТАНОВИЛА:

Апеляційну скаргу Товариства з обмеженою відповідальністю Фінансова компанія ЕЛІТ ФІНАНС - задовольнити.

Рішення Томаківського районного суду Дніпропетровської області від 25 березня 2024 року - скасувати та ухвалити нове рішення.

Стягнути зі ОСОБА_1 , РНОКПП НОМЕР_1 , на користь Товариства з обмеженою відповідальністю Фінансова компанія ЕЛІТ ФІНАНС, ЄДРПОУ 40340222, заборгованість за кредитним договором № 491016195 від 12 грудня 2019 року у загальному розмірі 39739,93 грн., яка складається із: заборгованості за тілом кредиту - 24 400,27 грн., заборгованості по процентам за користування кредитом - 15339,66 грн.

Стягнути зі ОСОБА_1 , РНОКПП НОМЕР_1 , на користь Товариства з обмеженою відповідальністю Фінансова компанія ЕЛІТ ФІНАНС, ЄДРПОУ 40340222, витрати зі сплати судового збору за подання позову у розмірі 2684 грн. та судового збору за подання апеляційної скарги у розмірі 4026 грн.

Відмовити Товариству з обмеженою відповідальністю Фінансова компанія ЕЛІТ ФІНАНС у стягненні витрат на професійну правову допомогу у розмірі 6500 грн.

Постанова апеляційного суду набирає законної сили з дня її прийняття та оскарженню не підлягає.

Головуючий: М.Ю. Петешенкова

Суддя: В.С. Городнича

Т.П. Красвітна